

GRUNDNOTAT

26. marts 2009
J.nr. 2504/1224-0002

Side 1/6

Grundnotat om forslag fra EU-kommissionen om direktiv der implementerer direktiv 92/75/EF med hensyn til at fastlægge energimærkningskrav til husholdningskøleskabe og -frysere

KOM nr. (foreligger ikke), af [dato]

1. Resumé

Kommissionen har d. 24. marts fremsendt et forslag til direktiv om energimærkning af husholdningskøleskabe og -frysere. Forslaget er et led i udmøntningen af rammedirektivet for energimærkning. Forslaget forventes sat til afstemning d. 30.-31. marts 2009 i en komité efter forskriftsproceduren med kontrol. Forslaget fastsætter en energimærkningsskala for husholdningskøleskabe og -frysere. Forslaget vurderes at have positive energi- og klimamæssige konsekvenser, som følge af at forbrugerne nemt kan vurdere energiforbruget for konkurrerende apparater og derfor kan medtage det som en parameter ved køb af et nyt apparat. Forslaget vurderes ikke at berøre statsfinanserne, det vurderes at have en lille positiv effekt på samfundsøkonomien og forventes ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde for erhvervslivet. Regeringen er positiv overfor Kommissionens forslag om at energimærke husholdningskøleskabe og -frysere, men finder ikke, at det foreslåede layout for energimærket er nemt at kommunikere til forbrugerne. Regeringen finder det yderst vigtigt at der efter en kort årrække foretages en vurdering af hvilken effekt mærkets layout har på forbrugernes valg af produkter og at dette præciseres i forslagets revisionsklausul.

2. Baggrund

EU-Kommissionen har d. 24. marts fremsendt et forslag til direktiv om energimærkning af husholdningskøleskabe og -frysere, som markedsføres for første gang på det indre marked.

Forslaget skal ses i lyset af Kommissionens forslag KOM (2008) 778 af 19. november 2008 til omarbejdning af direktiv 92/75/1992 om angivelse af husholdningsapparaters energi- og ressourceforbrug ved hjælp af mærkning og standardiserede vareoplysninger.

Forslaget til direktiv fastsætter en energimærkningsskala for køle/fryseskabe. Samtidig med dette forslag har Kommissionen fremsat et forslag til forordning om eco-designkrav til samme produktgruppe. Der er udarbejdet et særskilt grundnotat for forordningen om eco-design for køle/fryseskabe. Da der på mange punkter er sammenfald mellem energimærkningskrav og

eco-designkrav vil der blive henvist til grundnotatet for eco-design for køle/fryseskabe i nedenstående punkter, hvor det er relevant.

Forslaget forventes at blive sat til afstemning d. 12. marts 2009

3. Hjemmelsgrundlag

Direktivet har hjemmel i Rådets direktiv 92/75/EF af 22. september 1992 om angivelse af husholdningsapparaters energi- og ressourceforbrug ved hjælp af mærkning og standardiserede vareoplysninger.

Forslaget behandles i en komité efter forskriftsproceduren med kontrol jf. bestemmelserne i artikel 5a stk. 1-4 og art. 7 i afgørelse 1999/468/EF.

4. Nærhedsprincippet

Hvis de enkelte medlemslande fastsætter nationale krav til de pågældende produkter, vil der være risiko for forskelligartede nationale bestemmelser og procedurer, som ikke stemmer overens på tværs af landegrænserne i EU. Dette vil resultere i barrierer for varenes fri bevægelighed inden for Fællesskabet og unødige omkostninger for erhvervslivet. Sådanne regler må derfor have det samme indhold i Fællesskabet. I overensstemmelse med nærhedsprincippet bør tiltag inden for området derfor gennemføres på fællesskabsniveau.

5. Formål og indhold

Forslaget omfatter køle/fryseskabe. Der henvises til grundnotatet for eco-designkrav for køle/fryseskabe for yderligere definition.

Generelle krav

Direktivet fastsætter krav om at leverandøren frit skal levere et energimærke samt levere et datablad sammen med det produkt, der markedsføres. Der stilles krav til mærkets udformning og indhold samt til indholdet i databladet. Desuden stilles der krav til leverandøren om, at han på forespørgsel fra myndighederne skal kunne forevise dokumentation for produktet.

Ligeledes fastsættes der krav til, at forhandleren skal sikre at apparatet som udstilles på salgsstedet skal bære det pågældende mærke. Såfremt køber ikke kan forvente at se apparatet udstillet, skal forhandleren via postordrekatalog, annonce, via internet el. lign. give oplysninger svarende til oplysningerne på energimærket.

Yderligere stilles der krav til testmetode og verifikationsprocedure. Der tillades en tolerance på 10 pct. ved testproceduren.

Endelig foreslås det, at direktivet i lyset af den teknologiske udvikling revideres senest 5 år efter ikrafttrædelsen.

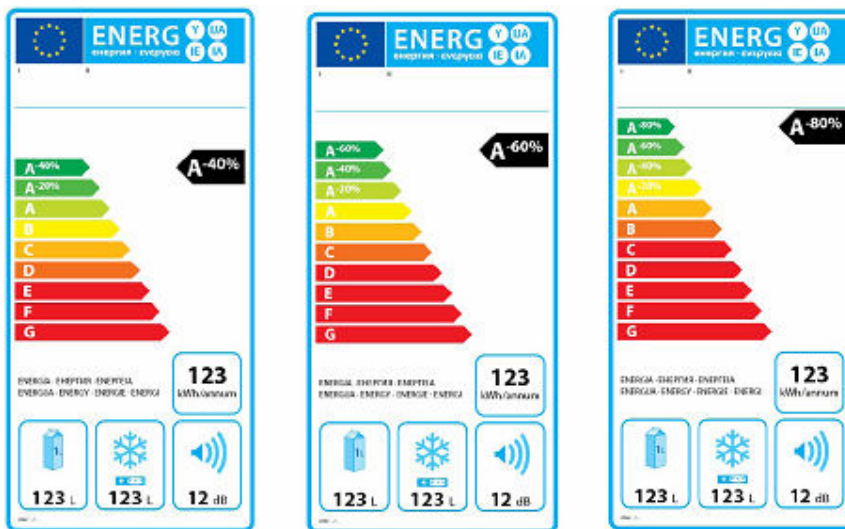
Energieffektivitet

Forslaget fastsætter energiklasser for køle/fryseskabe, og fastlægger samtidig betingelserne for et dynamisk energimærke. Energiklasserne udregnes efter et energieffektivitetsindeks, hvor indekset refererer til et standardapparat, som svarer til et apparat der opfylder trin ét i eco-designkravene.

Forslaget indeholder to trin, som introduceres efter bestemte tidsintervaller, som træder i kraft hhv. 1. januar 2011 og 1. oktober 2012.

For hvert trin indføres en ny og bedre energieffektivitetsklasse, som producenterne kan anvende såfremt deres produkt ligger indenfor det interval klassen angiver. Såfremt et apparat kan opfylde kravene i en energiklasse, som er forudbestemt til først at træde i kraft på et senere tidspunkt, kan producenten anvende det energimærke, der angiver den bedre klasse, allerede ved introduktion af det nye apparat på markedet.

Energimærket er udformet som det eksisterende A-G mærke (energipilene), som allerede anvendes på husholdningsapparater i dag. For hvert trin tilføjes en ny klasse ovenpå klasse A. De nye klasser benævnes A-20%, A-40%, og A-60% osv. (læses: A minus 20 pct., A minus 40 pct.). I takt med at der introduceres nye trin vil farverne på pilene til venstre automatisk flyttes opad. Således vil den bedste energiklasse altid være mørkest grøn.

For kølemøbler vil det betyde at apparater der i dag benævnes A+ vil blive A-20% mens A++ vil blive til A-40%, idet der med det nye layout ikke bliver gennemført nogen indledende reskalering. Dog vil det eksisterende direktiv gælde frem til januar 2011. I perioden fra januar 2010 til januar 2011 vil det være muligt at markedsføre apparater enten med det gamle layout eller det nye layout.

Energimærket er "sprog-neutralt", således at leverandøren kan vælge kun at bruge et mærke, uden omkostninger for oversættelse til nationalt sprog.

Forslaget indeholder en revisionklausul, som påbyder, at der skal gennemføres en vurdering af energimærkets layout og resultatet af denne vurdering skal præsenteres for komitéen

6. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

De danske regler for energimærkning er fastlagt i bekendtgørelse nr. 693 af 17. juni 2004 om energimærkning og oplysningspligt vedrørende elektriske kølemøbler til husholdningsbrug. Denne bekendtgørelse er en udmøntning af Kommissionens direktiv 2003/66/EC om energimærkning af køleskabe, frydere og kombinationer heraf.

Forslaget vil ophæve det eksisterende direktiv og dermed de danske regler.

Kommissionen har fremsat nærværende forslaget som et forslag til *direktiv* om energimærkning af køle/fryseskabe. Ifølge det forslag til omarbejdning af Energimærkningsdirektivet, som forventes at blive behandlet senere på foråret i Ministerrådet, lægges der op til, at gennemførelsesforanstaltningerne for de enkelte produktgrupper fremover skal fremsættes som forordninger eller beslutninger, som i modsætning til direktiver er direkte gældende i de enkelte medlemslande og derfor ikke skal implementeres i national lovgivning. Såfremt dette ikke kommer til at gælde for nærværende forslag, vil det betyde at forslaget skal implementeres i dansk lovgivning. Implementeringsfristen er et år fra direktivets ikrafttræden.

7. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vil på statsligt niveau medføre omkostninger til markedsovervågning og –kontrol mv. Da køle/frys allerede er omfattet af energimærkningsordningen vil omkostningerne blive dækket inden for Klima- og Energiministeriets bevillingsmæssige rammer. Det må dog forventes at introduktion af det nye layout vil medføre initiale omkostninger til en generel informations- og oplysningskampagne for energimærkningsordningen på 3-5 mio. kr. Udgifterne er ikke specifikke for denne produktgruppe alene. Finansiering af denne aktivitet vil blive forhandlet mellem Finansministeriet og Klima- og Energiministeriet.

Forslaget medfører ikke administrative eller økonomiske omkostninger for regioner og kommuner.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

De administrative konsekvenser for erhvervslivet vil i høj grad være sammenfaldende med konsekvenserne af forslaget til eco-designkrav. Der henvises derfor til grundnotatet for dette forslag.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes som sådan ikke at have samfundsmæssige konsekvenser. Forslaget stiller krav om energimærkning, som har til formål at vejlede forbrugerne om energiforbruget for konkurrerende produkter, således at et lavt energiforbrug kan indgå som en parameter ved køb af køle/fryseskabe. Samtidig fungerer energimærkningen som en konkurrenceparameter for producenterne, der er med til at fremme udviklingen af produkter med lavt energiforbrug. Hvis layoutet får en udformning der er uigennemskueligt og ikke giver et klar budskab til forbrugeren, kan det få betydning for forbrugernes valg af energieffektive produkter.

Konsekvenser for miljø og beskyttelsesniveau

Der er i grundnotatet for eco-design for køle/fryseskabe estimeret en samlet energibesparelse på 100 GWh/år fra 2020, svarende til 6 pct. af det nuværende elforbrug til husholdningskøleskabe og -frysere i forhold til hvis der ikke blev sat eco-designkrav. Hvor store besparelser der kan opnås herudover med energimærkningen vil afhænge af den teknologiske udvikling og forbrugernes præferencer og prioriteter. Det er derfor ikke muligt at kvantificere disse besparelser. Imidlertid viser erfaringer fra hvidevarebranchen at energimærkningen har haft stor indflydelse på udvikling af energieffektive apparater.

8. Høring

Et tidligere udkast har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Klima- og Energipolitik. Der er indkommet høringssvar fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Elsparefonden, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Fjernvarme, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Det økologiske råd, Forbrugerrådet, Organisationen for Vedvarende Energi og Verdensnaturfonden. Dansk Fjernvarme har ingen kommentarer til forslaget.

Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Det Økologiske Råd, Forbrugerrådet, Organisationen for Vedvarende Energi, og Verdensnaturfonden støtter regeringens holdning om, at det i relation til energimærkets layout er vigtigt at sikre et klart og gennemsommeligt budskab, som samtidig sikrer et dynamisk mærke, der fremmer innovation. De fleste af disse organisationer støtter direkte en bevarelse af den nuværende lukkede A-G skala, som ikke overbygges med nye trin i form af A1, A2 og A3, men i stedet reskaleres løbende således at det bedste produkt på markedet altid vil være et A-mærket produkt. Flere nævner også budskabet 'køb A' som simpelt og let at kommunikere.

Det Økologiske Råd fremfører, at køle/fryseskabes evne til på længere sigt at fastholde et konstant og ikke stigende energiforbrug bør indgå som en parameter.

Energistyrelsen har desuden d. 18. februar 2009 afholdt et offentligt møde for alle interesserede, hvor der har været en teknisk gennemgang af forslaget. Deltagerne havde kommentarer af generel karakter om energimærkningen. Flere af deltagerne fra kølefryse-branchen udtrykte støtte til EU-Kommissionens forslag om ikke at gennemføre løbende reskaleringer men i stedet bygge ny klasser ovenpå den eksisterende A-G skala.

9. Regeringens holdning

Regeringen er generelt positiv overfor, at Kommissionen foreslår en revision af det eksisterende energimærke for køle/fryseskabe således at mærket bliver mere dynamisk.

Danmark har i forhandlingerne gennem det sidste år ført en linje, hvor den eksisterende A-G-skala bliver opretholdt, men med tilføjelsen af en løbende reskalering som et nyt element for at gøre mærket mere dynamisk. Kommissionens forslag imødekommer ikke dette.

Det foreliggende forslag indeholder de elementer af dynamik som Danmark har ønsket, men layoutet er vanskeligere at kommunikere og vil kræve information og kampagner i en overgangsperiode. Regeringen finder det yderst vigtigt at der efter en kort årrække foretages en vurdering af hvilken effekt mærkets layout har på forbrugernes valg af produkter. Dette bør præciseres i den revisionsklausul der lægger op til en revision tre år efter ikrafttrædelsen. Såfremt det viser sig at layoutet ikke har haft den forventede effekt på forbrugernes adfærd bør Kommissionen gennemføre de nødvendige foranstaltninger til at opnå dette.

Regeringen ønsker at den kommende ordning medfører en større spredning af produkterne over energiklasserne i A-G skalaen, og finder derfor en indledende reskalering hensigtsmæssig.

Den tilladte tolerance ved måling af energiforbruget i aktiv tilstand er sænket til 10 pct. mod de nuværende tolerancer, som ligger på 15 pct. Den lavere værdi skyldes mere præcise produktionsformer og testmetoder, som giver en lavere fejlmargen. Regeringen støtter, at tolerancerne holdes på et lavt niveau.

Regeringen foretrækker, at forslaget fremsættes som en forordning frem for et direktiv. Regeringen er dog opmærksom på, at dette ikke er muligt under det nuværende rammedirektiv for energimærkning og vil derfor arbejde for, at dette forslag omdefinieres til en forordning, så snart et omarbejdet energimærkningsdirektiv er trådt i kraft.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det vurderes, at der er generel opbakning til at forny energimærket for køle/fryseskabe. Medlemslandene har tidligere været delt i forhold til Kommissionens forslag til layout af energimærket. Det forventes dog at der vil være et kvalificeret flertal for Kommissionens forslag. De fleste af de lande der tidligere, ligesom Danmark, har støttet en bevarelse af den eksisterende A-G-skala med en løbende reskalering, forventes at acceptere det nuværende forslag, idet den seneste måneds forhandlinger har vist at det manglende energimærke har blokeret for vedtagelse af Eco-designkrav for de samme produktgrupper.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg